

**Gemeente
Rotterdam**

Stadsontwikkeling
Haven, Economie, Horeca, Bestuur (wijken en
kleine kernen)
Robert Simons

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van:
Telefoon: 14 010
E-mail:
informatiehuishouding_CRDBCO@rotterdam.nl

Ons kenmerk: M2409-4525

Onderwerp: Appreciatie Cluster Energie
Strategie

Datum: 11 oktober 2024

Retouradres: Postbus 70012, 3000 KP Rotterdam

, Havenbedrijf Rotterdam
, Deltalinqs

Kopie: Clusterregisseur

Geachte heer

Op 12 september jongstleden is de Cluster Energie Strategie (CES) Rotterdam-Moerdijk 2024 gepubliceerd. We willen u beiden danken voor het grondig opgezette onderzoek dat is uitgevoerd onder leiding van uw organisaties. Met de data van 50 bedrijven en meer dan 300 projecten is er een gedetailleerde analyse gemaakt van de lopende en verwachte verduurzamingsprojecten in het cluster en hun behoefte aan energie en infrastructuur. Het rapport biedt veel waardevolle inzichten en is helder en goed leesbaar.

De geschetste ontwikkelingen van het industriecluster sluiten aan op ons beleid en perspectief. We herkennen de ruimtelijke perspectieven en de knelpunten en de daartoe geschetste mitigatieroutes als randvoorwaarden voor de ontwikkeling van het industriecluster. En we herkennen ons in het strategisch narratief: dat we als cluster met elkaar en met het Rijk moeten samenwerken om de belemmeringen voor de energietransitie te verkleinen.

Uit het rapport maken wij op dat we met de nu geplande transitieprojecten in de haven de doelstelling van -55% in 2030 niet lijken te gaan halen. Deze tussenstand vinden we zorgwekkend. Het onderstreept de urgentie waarmee de belemmeringen voor de energietransitie in de haven moeten worden aangepakt. Met dit rapport kunnen we deze belemmeringen gezamenlijk aankaarten. Op een aantal onderdelen hebben we nog vragen en opmerkingen om meer scherpte in de analyse en conclusies te krijgen:

1. We missen in het onderzoek mogelijke kerncentrales voor de Rotterdamse haven. Het Rijk kijkt naar de Eerste – en Tweede Maasvlakte als locatie om grote kerncentrales te ontwikkelen. Daarnaast nemen zij stappen op het gebied van Small Modular Reactors. Beiden kunnen een zeer grote impact hebben in het havengebied. Aangezien een kerncentrale niet aan bod komt in de CES, zijn we benieuwd hoe grote kerncentrales passen in de ontwikkeling van het energiesysteem van de haven. Uit de CES blijkt wel een mogelijke rol voor SMR's in het energiesysteem.
2. Een belangrijk knelpunt dat wordt beschreven in het rapport is een gebrek aan ruimte. U schrijft dat oplossingsrichtingen voor de haven van Rotterdam verder

- worden uitgewerkt in het traject NOVEX Rotterdamse haven. We hebben vernomen dat daarin ook een technisch onderzoek naar landaanwinning wordt uitgevoerd. We zijn nieuwsgierig naar de uitkomsten.
3. In juli werd duidelijk dat voor de Delta Rhine Corridor, een combinatie van buisleidingen van Rotterdam naar Chemelot en Duitsland met onder andere een CO₂- en waterstofleiding, een vertraging van vier jaar dreigt. In de CES staat: "De exacte uitwerking hiervan kon voor deze CES niet meer worden gekwantificeerd maar de verwachting is dat dit tot verdere vertraging van projecten zorgt." Graag zouden we de kwantificering alsnog ontvangen, ook om richting het Rijk te kunnen laten zien hoe belangrijk de Delta Rhine Corridor is voor de energietransitie in de Rotterdamse haven en de ontwikkeling van regio Rotterdam als Europe's Hydrogen Hub.
 4. WarmtelinQ is één van de MIEK-projecten in de CES. In het rapport ligt de focus vooral op het aanleggen van de infrastructuur voor warmte-uitkoppeling. Maar er zijn op dit moment ook grote uitdagingen rondom exploitatie van warmtenetten en het vinden van voldoende bronnen. Een analyse van potentie en uitkoppeling van restwarmte en onderzoek naar benodigde (transport)leidingen zal landen in de Regionale Energie Strategie (RES) en uiteindelijk in de warmteprogramma's van de gemeenten. Daarvoor is samenwerking en afstemming tussen CES en RES van belang en de koppeling met het nMIEK Collectieve Warmte Zuid-Holland advies wat momenteel wordt geschreven.
 5. In het Regeerprogramma van kabinet Schoof, dat een dag na de CES werd gepubliceerd, staat: "Het kabinet onderzoekt een regionale clusteraanpak voor bedrijfsoverstijgende uitdagingen (voor bijvoorbeeld de Botlek of Chemelot)". We zijn benieuwd hoe een regionale clusteraanpak voor de Botlek of een ander deel van de Rotterdamse haven kan helpen in versnelling van de verduurzaming.
 6. Tenslotte zouden we ook graag vanuit het Rotterdamse belang willen zien wat de CO₂-effecten voor specifiek het Rotterdamse deel van het zijn. Dit is belangrijke informatie om te vergelijken met onze eigen CO₂-monitor en om inzicht te hebben in de voortgang van de energietransitie in de Rotterdamse haven.

Gelukkig worden er concrete oplossingen voorgesteld in de CES. Veel belemmeringen voor de energie- en grondstoffentransitie moeten op nationale of Europese schaal worden opgelost. Wij trekken graag samen op met het Havenbedrijf Rotterdam en het havenbedrijfsleven in een sterke lobby voor passende wet- en regelgeving en subsidies, om netcongestie op te lossen, een duurzame vraag naar waterstof te creëren en praktische oplossingen te vinden voor stikstof als knelpunt voor de uitvoering van projecten. We hopen op een spoedig antwoord van u en kijken uit naar verdere samenwerking met u en alle partners richting de verduurzaming van ons industriecluster.

Met vriendelijke groet,

Robert Simons
Wethouder Haven, Economie, Horeca, Bestuur (wijken en kleine kernen)

Chantal Zeegers
Wethouder Klimaat, Bouwen, Wonen